

Miesięcznik TNOiK
Założył Karol Adamiecki w 1926 r.

POTENCJAŁ PRZEDSIĘBIORCZY UCZELNI NA PRZYKŁADZIE POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

<https://doi.org/10.33141/po.2014.12.05>

Przeгляд Organizacji, Nr 12 (899), 2014, ss. 26-31
www.przeглядorganizacji.pl

©Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa (TNOiK)

Katarzyna Brendzel-Skowera

Wprowadzenie

W warunkach rozwoju gospodarki opartej na wiedzy niezbędne jest poszukiwanie sposobów intensyfikowania procesów kreowania nowej wiedzy i jej transferu do gospodarki. Sprawdzone na świecie formą współpracy i transferu wiedzy z uczelni do gospodarki jest przedsiębiorczość akademicka [Pławgo, 2011]. Uczelnie stają się instytucjami, które wpływają na rozwój regionu i decydują o stopniu innowacyjności podejmowanych działań gospodarczych. Oznacza to odejście od tradycyjnego modelu uniwersytetu humboldtowskiego w kierunku uniwersytetu III generacji, w którym uczelnie oprócz edukacji i badań naukowych kształtują i wzmacniają postawy przedsiębiorcze [Przedsiębiorczość ..., 2009, s. 6]. Przedsiębiorczość akademicka to ważna problematyka, która dotyczy nie tylko szkół wyższych, ale także rozwoju lokalnego. Wiele mówi się o nowej roli uczelni, które, aktywizując postawy przedsiębiorcze, wpływają na innowacyjny rozwój gospodarki [Klimczuk-Kochańska, 2011, s. 75]. Pojawia się jednak pytanie, czy i w jakim stopniu sama uczelnia jest przedsiębiorczą instytucją, tzn. taką, która jest dobrze zarządzana, a jej zasoby efektywnie wykorzystywane? Czy

środowisko akademickie: studenci i pracownicy posiadają cechy, które sprzyjają: nawiązywaniu i zacieśnianiu współpracy nauki z biznesem, poszukiwaniu nowych rozwiązań i wdrażaniu ich w praktyce? Zdiagnozowanie potencjału uczelni to istotne zagadnienie, które wskazuje kierunki rozwoju uczelni oraz jej współpracy z innymi instytucjami na rzecz innowacyjnego rozwoju gospodarki. Celem artykułu jest zaprezentowanie wyników badań dotyczących zdiagnozowania postaw przedsiębiorczych wśród studentów Politechniki Częstochowskiej. Zamierzeniem autora jest podkreślenie znaczenia cech osobowych, które w znacznym stopniu decydują o rozwoju przedsiębiorczości. Badanie zostało przeprowadzone w okresie 10.2010–02.2013 metodą ankietową na próbie 201 studentów.

Pojęcie przedsiębiorczości akademickiej

W literaturze przedmiotu występuje wiele definicji przedsiębiorczości akademickiej. Najczęściej pojęcie to rozumiane jest dwojako:

- w szerszym (potocznym) ujęciu przedsiębiorczość akademicka sprowadza się do angażowania się w działalność gospodarczą osób związanych z uczelnią: studentów, doktorantów, kadry akademickiej – pracowników naukowo-dydaktycznych i administracji. W tym znaczeniu szkoły wyższe zostają włączone do grupy instytucji kluczowych dla kształtowania w społeczeństwie przedsiębiorczości w ogóle [Innowacyjna ..., 2005, s. 16–17, Klimczuk-Kochańska, 2011, s. 73–74, Szara, Pierścieniak, 2011, s. 32–33];
- w węższym ujęciu (klasycznym) przedsiębiorczość akademicka jest ograniczona do zaangażowania pracowników naukowych w tworzenie nowych przedsięwzięć, typu spin-out [Szara, Pierścieniak, 2011, s. 33; Autio, 1997, s. 210].

Klasyczne rozumienie przedsiębiorczości akademickiej wywodzi się z literatury anglosaskiej, w której przedsiębiorczość akademicka jest identyfikowana jedynie z tworzeniem firm technologicznych typu spin-off/spin-out [Innowacyjna ..., 2005, s. 7]. Są to firmy odpryskowe, czyli nowe przedsięwzięcia, które powstały w drodze usamodzielniania się pracownika lub grupy pracowników przedsiębiorstwa macierzystego (m.in. uczelni), których działalność wiąże się z wykorzystaniem w celach gospodarczych, intelektualnych i organizacyjnych zasobów organizacji macierzystej [Tamowicz, 2006, s. 10–12]. W literaturze zamiennie stosowane są pojęcia spin-off, spin-out lub technologiczny start-up. Niemniej akcentowane są różnice – szczególnie między pojęciami spin-out i spin-off. Spin-out definiowane jest jako firma, utworzona na bazie własności intelektualnej szkoły wyższej, w której uczelnia zazwyczaj ma udziały [Innowacyjna ..., 2005, s. 18]. Natomiast terminem spin-off określane są podmioty – satelity dużych korporacji, które powstały do realizacji nowych, ryzykownych projektów technologicznych [Tamowicz, 2006, s. 11]. Pomimo braku spójnej systematyki oba ww. terminy stosowane są w kontekście komercjalizacji i transferu wiedzy oraz technologii. Utworzeniu firmy odpryskowej towarzyszy zawsze wykorzystanie informacji, wiedzy, rozwiązań technicznych, które zostały pozyskane w ramach organizacji macierzystej lub przez nią przekazane [Matusiak, 2011, s. 78–79].

W Polsce przedsiębiorczość akademicka jest szerzej definiowana, jako całe spektrum działań, począwszy od wspierania relacji między nauką a gospodarką, skończywszy na inkubacji przedsiębiorstw wywodzących się z uczelni. W tym ujęciu przedsiębiorczość akademicka nie koncentruje się jedynie na problematyce tworzenia firm odpryskowych, a komercjalizacja wyników badań może być efektem zróżnicowanych form współpracy pomiędzy sektorem nauki i biznesu, opierających się m.in. na: umowach licencyjnych, prowadzeniu badań na zlecenie przemysłu [Matusiak, 2011, s. 232], umowach o grantach przemysłowych, sponsoringu (np. obiektu lub sprzętu) i patronacie [Poszewiecki, 2009, s. 222]. Jako przejaw przedsiębiorczości akademickiej powinniśmy traktować również aktywność pracowników naukowych, którzy, wykorzystując wiedzę i talenty organizacyjne,

doprowadzają do realizacji projektów w ramach współpracy uczelni z sektorem gospodarczym. Przedsiębiorczy pracownicy to cenny zasób każdej organizacji. Zgodnie z koncepcją zasobową zarządzania strategicznego, o sukcesie organizacji decyduje jej potencjał w postaci odpowiednio dobranych i konkurencyjnych zasobów zarówno materialnych, jak i niematerialnych, takich jak m.in.: kadra, jej kwalifikacje i motywacje sukcesu [Gierszewska, Romanowska, 1997, s. 140]. W tym sensie pod pojęciem przedsiębiorczości akademickiej można rozumieć przedsiębiorczość samej uczelni, będącej specyficznym przedsięwzięciem o dużej użyteczności społecznej, które powinno być dobrze zarządzane [Raport ..., 2010, s. 9].

W szerokim ujęciu przedsiębiorczość akademicka oznacza także transformację tradycyjnego modelu uczelni do uniwersytetu III generacji i poszerzenie realizowanych funkcji „o przygotowanie do przedsiębiorczości, rozumianej jako kształtowanie proaktywnych zachowań umożliwiających samodzielne działanie na rynku” [Matusiak, 2010]. W myśl tej idei przedsiębiorczość akademicka obejmuje różnorodne formy wspierania inicjatyw biznesowych studentów, pracowników, a nawet absolwentów. Należy tutaj jednak podkreślić konieczność wspierania inicjatyw opartych na wiedzy wyniesionej ze studiów i budowania przewagi konkurencyjnej w oparciu o wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

To, czy uczelnia może pretendować do miana przedsiębiorczej, zależy od potencjału jej środowiska akademickiego, czyli indywidualnych i zespołowych zachowań przedsiębiorczych (tzw. intraprzsiębiorczość). Zachowania przedsiębiorcze oraz cechy i kompetencje osoby przedsiębiorczej można określić jako: potrzebę osiągnięć, samodzielność w podejmowaniu decyzji, gotowość do podejmowania ryzyka i do ponoszenia odpowiedzialności, kreatywność w rozwiązywaniu problemów, pracowitość, intuicję w dostrzeganiu punktów stykowych między wiedzą, technologią a często utajonymi potrzebami rynku, ambicję kierowania własnym życiem, pasję, wizję i marzenia [Balcerak, 2011, s. 145; Matusiak, 2011, s. 234]. Z jednej strony potencjał uczelni tworzy nurt przedsiębiorczości pracowników, z drugiej przedsiębiorczości studentów. W artykule zwrócona została szczególna uwaga na postawę przedsiębiorczą studentów, którą powinny charakteryzować: aktywność, niezależność i innowacyjność, a także motywacja i determinacja w kierunku realizowania celów [Balcerak, 2011, s. 146–147].

Metodyka badania postawy przedsiębiorczej

Jako punkt wyjścia do określenia miary przedsiębiorczości akademickiej w niniejszym opracowaniu przyjęto dwa podejścia:

- koncentrujące się na cechach osobowych, które według studentów określają postawę przedsiębiorczą,
- wykorzystujące nauki o zarządzaniu, które traktuje przedsiębiorczość jako rodzaj menedżerskiego zachowania.

Celem badania jest określenie potencjału części środowiska akademickiego, tj. studentów Politechniki Częstochowskiej. Jak już zaznaczono, intraprzedsiebiorczość jest wartością dodaną i warunkiem podniesienia zdolności innowacyjnych organizacji, w tym również dla Uczelni. Politechnika Częstochowska pretenduje do grona uczelni przedsiębiorczych. Wyrazem tego jest między innymi oferta nauczania: przedmioty oraz kierunki studiów związane z przedsiębiorczością oraz zaangażowanie w projekty, mające na celu jej propagowanie. Przykładem tych ostatnich są dwa projekty współfinansowane ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: „Start – program promocji przedsiębiorczości w uczelniach wyższych województwa śląskiego” (Start) w okresie czerwiec 2009 – maj 2011 oraz „Przedsiębiorczość Akademicka na START” (PANs) w okresie wrzesień 2011 – sierpień 2013. Wyżej wymienione projekty były realizowane przez Politechnikę Częstochowską w partnerstwie z: Politechniką Śląską (Lider), Akademią Techniczno-Humanistyczną w Bielsku-Białej, Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach, Śląską Wyższą Szkołą Zarządzania im. Gen. Jerzego Ziętka w Katowicach, Uniwersytetem Śląskim, Zespołem Szkół Wyższych w Rybniku oraz Zamkiem Cieszyn i Regionalną Izbą Gospodarczą w Katowicach. Dwaj ostatni partnerzy dołączyli do współpracy przy realizacji PANSTART. W przypadku Politechniki Częstochowskiej w projekcie Start uczestniczyło 200 studentów, a w PANs 150 studentów i 50 pracowników naukowych (bez uczestników doradztwa uzupełniającego).

Ocenę postaw przedsiębiorczych studentów przeprowadzono z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety, składającego się z 13 pytań (3 otwartych i 10 zamkniętych). Pytania dotyczyły: aktywności studentów w zajęciach dodatkowych oraz oczekiwań w stosunku do zajęć ponadprogramowych, zdefiniowania cech osobowych uznawanych za przedsiębiorcze, planowanej ścieżki kariery zawodowej oraz oceny oferty Uczelni w zakresie wzmocnienia postaw przedsiębiorczych.

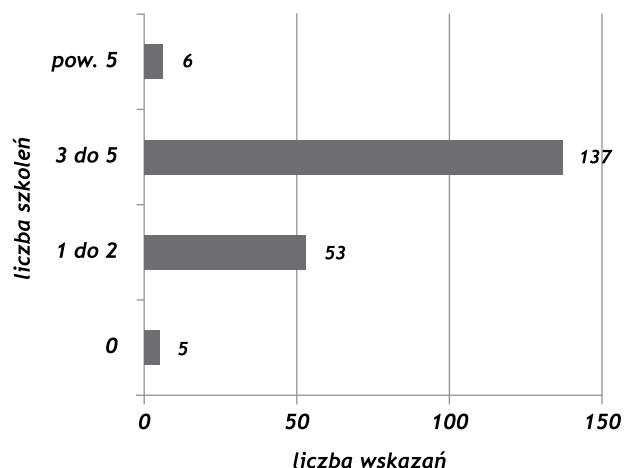
Badanie zostało przeprowadzone w okresie od października 2010 do lutego 2013 r. Kwestionariusz ankiety został wysłany do 350 studentów, którzy uczestniczyli w wyżej wymienionych projektach. Byli to studenci studiów stacjonarnych, w tym: 37% studenci drugiego i 17% trzeciego roku studiów licencjackich oraz 22% studenci pierwszego i 24% drugiego roku studiów magisterskich. Z wysłanych 350 kwestionariuszy zwrócono 57%, tj. 201 kwestionariuszy, w tym: 67% studentów studiów licencjackich i 33% studentów studiów magisterskich.

Przedsiębiorczość studentów Politechniki Częstochowskiej

Wszyscy ankietowani zadeklarowali zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach, które oferują podniesienie ich umiejętności i kwalifikacji. Jedynie 5 osób, czyli 2,5% badanych nie uczestniczyło jeszcze w żadnym szkoleniu (rys. 1). Najwięcej, bo 137 osób (ponad 68%), uczestniczyło w 3 do 5 szkoleniach. Analizując te wyniki,

należy pamiętać, że w badaniu brała udział grupa studentów, która jest aktywna i szuka możliwości doksztalcania poza obowiązkowymi zajęciami podczas studiów.

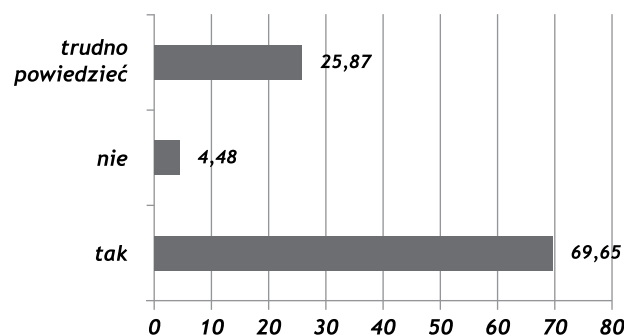
Największym zainteresowaniem cieszą się szkolenia specjalistyczne (blisko 38% wskazań), następnie z zakresu zarządzania (31,33%) oraz treningi osobowościowe (29,50%). Wśród szkoleń specjalistycznych wskazywano na takie dziedziny, jak: rachunkowość i księgowość, elektronika, prawne aspekty prowadzenia działalności gospodarczej oraz informatyka. W dziedzinie zarządzania najistotniejsze dla ankietowanych były zagadnienia dotyczące: metod zarządzania, reklamy i promocji, social mediów oraz motywowania.

Rys. 1. Aktywność studentów w szkoleniach podnoszących umiejętności oraz kwalifikacje
Źródło: badania własne

Pod pojęciem treningów osobowościowych badani rozumieli coaching, który wskazałby ich mocne i słabe strony, pomógł w efektywniejszym zarządzaniu własnym czasem oraz radzeniu sobie ze stresem. Wśród pozostałych propozycji znalazły się szkolenia z zakresu: ergonomii oraz obsługi specjalistycznych maszyn i urządzeń.

Zdecydowana większość badanych, blisko 70%, uważa się za osoby przedsiębiorcze (rys. 2). Natomiast cechy, które uznawano za przedsiębiorcze, to: odpowiedzialność za podejmowane decyzje, chęć podejmowania ryzyka, kreatywność, samodzielność, umiejętność radzenia sobie ze stresem, umiejętność zastosowania posiadanej wiedzy.

Rys. 2. Odpowiedzi udzielone na pytanie dotyczące oceny własnej przedsiębiorczości (%)
Źródło: badania własne

W badanej grupie znalazło się 17 osób (8,46%), w których rodzinach istnieje tradycja prowadzenia własnej firmy. Ale, co ciekawe, żadna z tych osób nie planuje pracy w firmie rodzinnej. W pytaniu dotyczącym planów zawodowych większość studentów wyraziła chęć zatrudnienia w firmie – prawie 54%, o założeniu własnej firmy myślała ponad 43%, pozostała grupa, tj. blisko 3%, nie miała skonkretyzowanych planów (rys. 3).

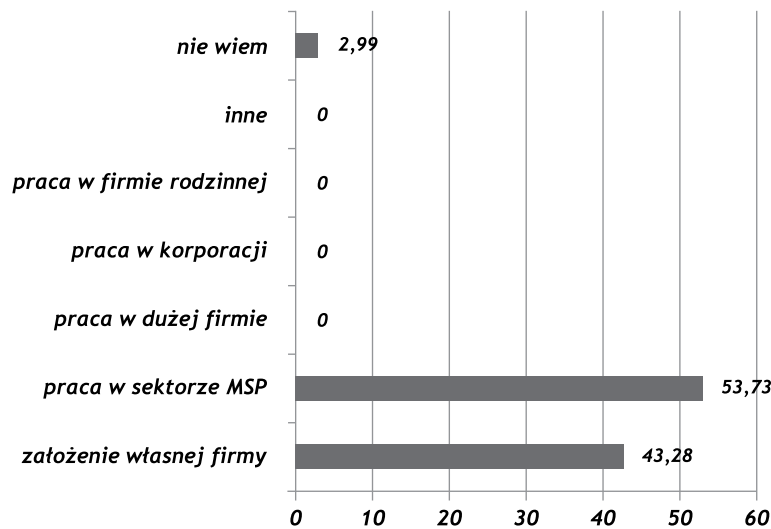
Interesujące jest, że studenci wolą pracę w małych i średnich przedsiębiorstwach. Wydawałoby się, że praca w dużych firmach i korporacjach daje szansę na lepszy rozwój zawodowy oraz możliwość osiągnięcia sukcesu. Spośród badanych nikt nie był zainteresowany pracą w nich.

Do osób, które planowały założenie firmy (87 osób), skierowano kolejne pytanie dotyczące stopnia zaangażowania w realizację tych zamierzeń (rys. 4). Wyniki wskazują, że większość tej grupy myśli poważnie o prowadzeniu własnej firmy: ponad 45% ma opracowany biznesplan, a kolejne 47% pomysł na biznes. Osoby, które chciałyby założyć firmę, ale nie mają sprecyzowanego pomysłu biznesowego ani opracowanego planu działania, stanowią niecałe 7%.

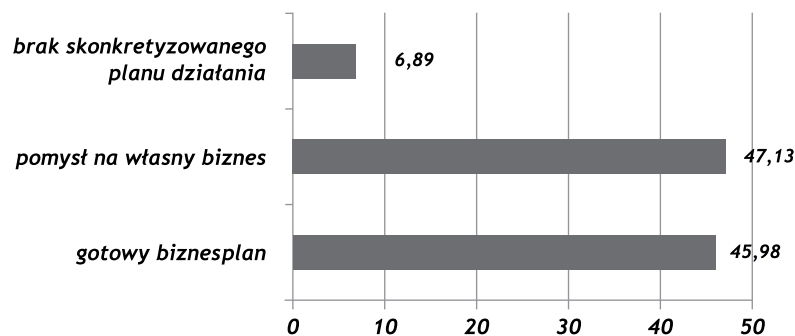
Natomiast osoby, które preferowały zatrudnienie w przedsiębiorstwach z sektora MSP, przed założeniem własnej firmy powstrzymuje przede wszystkim: brak pomysłu na biznes, obawa przed ryzykiem, zbyt duży stres

związany z prowadzeniem działalności gospodarczej, konieczność poświęcenia dużej ilości czasu, niekorzystna sytuacja gospodarcza, brak odpowiedniej wiedzy, konieczność podejmowania decyzji, odpowiedzialność za pracowników, brak odpowiednich środków finansowych oraz brak wsparcia dla start-upów w regionie.

Studenci znają i pozytywnie oceniają ofertę Uczelni w zakresie promowania i wzmocnienia postaw przedsiębiorczych środowiska akademickiego. W skali od 1 do 5 najwyżej oceniono wykłady/spotkania z praktykami oraz możliwość wsparcia ze strony Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, natomiast najniżej oceniono ofertę przedmiotów dotyczących przedsiębiorczości (tab. 1). Studenci największy problem mieli z oceną funkcjonowania Centrum Transferu Technologii. Wskazuje to, że Centrum skupia swoją uwagę przede wszystkim na pracownikach naukowych Politechniki Częstochowskiej, a nie zachęca do współpracy studentów. Uzyskane średnie oceny, choć wysokie, wskazują na istnienie jeszcze niewykorzystanego potencjału. Ankietowani mieli możliwość przedstawienia propozycji, o które Uczelnia mogłaby poszerzyć swoją ofertę w zakresie wzmocnienia postaw przedsiębiorczych środowiska akademickiego. Wymieniało głównie: zajęcia z przedsiębiorcami, stworzenie platformy współpracy z przedsiębiorcami, zajęcia/szkolenia

Rys. 3. Planowana ścieżka kariery zawodowej (%)
Źródło: badania własne

Rys. 4. Stopień skonkretyzowania planów dotyczących założenia firmy (%)
Źródło: badania własne

z zakresu planowania biznesu. Choć ofertę seminariów na temat przedsiębiorczości oceniono wysoko, to jednak zarzucono brak ich cykliczności. Studenci skarżyli się również na brak szkoleń na temat przygotowania biznesplanów i wypełniania wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej.

Tab. 1. Ocena oferty PCz we wspieraniu postaw przedsiębiorczych

Lp.	Oferta Uczelni	Średnia ocena
1	Wykłady/spotkania z przedsiębiorcami	4,5
2	Funkcjonowanie AIP przy Uczelni	4,3
3	Seminaria na temat przedsiębiorczości	4,2
4	Przedmioty z zakresu przedsiębiorczości	3,2
5	Funkcjonowanie Centrum Transferu Technologii	brak oceny

Źródło: badania własne

Wnioski

Z wyżej zaprezentowanych rezultatów badań wynika, że:

- przedsiębiorczości nie można utożsamiać tylko z tworzeniem nowych firm – prawie 70% respondentów uważa się za osoby przedsiębiorcze, natomiast o prowadzeniu własnej firmy myśli niewiele ponad 43%. Istotą przedsiębiorczości jest potencjał tkwiący w ludziach, który determinuje ich działania, by podnosić swoje kwalifikacje, zdobywać nowe umiejętności;
- powyższy wniosek potwierdza także fakt, że połowa ankietowanych wybrała jako ścieżkę kariery zawodowej zatrudnienie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Biorąc pod uwagę, że badania przeprowadzono wśród studentów, którzy wykorzystują możliwości rozwoju, w przedsiębiorczość wpisują się działania zmierzające do poszerzania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności i kwalifikacji przyszłych pracowników, co sprzyja tworzeniu wartości dla organizacji – intraprzsiębiorczości;
- jak już wspomniano, 43% badanych studentów zamierza stworzyć nowe miejsca pracy. Większość tej grupy ma już pomysł na biznes lub/i opracowany biznesplan;
- zastanawiający jest brak chęci angażowania się w prowadzenie firm rodzinnych. Z jednej strony może to być uwarunkowane chęcią do sprawdzenia własnych umiejętności i pomysłu na biznes. Z drugiej strony może to być strach przed ryzykiem i odpowiedzialnością za losy firmy, jej pracowników oraz rodziny;
- oferta Uczelni dotycząca wzmacniania postaw przedsiębiorczych środowiska akademickiego została oceniona pozytywnie. Wskazano również możliwości jej doskonalenia.

Przedstawiona diagnoza postaw przedsiębiorczych ogranicza się jedynie do grupy studentów. Z badań wynika, że studenci są zainteresowani zajęciami dodatkowymi, dzięki którym mogą podnosić swoje kwalifikacje i zdobywać nowe umiejętności. Zdecydowana większość

uważa się za osoby przedsiębiorcze. Blisko połowa ankietowanych jest zdecydowana na założenie własnej firmy, a większość tej grupy ma już opracowany biznesplan lub sprecyzowany pomysł biznesowy. Również cechy, które utożsamiano z postawą przedsiębiorczą, tzn. odpowiedzialność za podejmowane decyzje, chęć podejmowania ryzyka, kreatywność, samodzielność, umiejętność radzenia sobie ze stresem, umiejętność zastosowania posiadanej wiedzy – są charakterystyczne dla biznesmenów. Przeprowadzone badania wskazały także, w jakich obszarach Uczelnia może poprawić swoje funkcjonowanie, by w jeszcze większym stopniu wzmacniać postawy przedsiębiorcze. Studenci oczekują m.in. stworzenia platformy współpracy z przedsiębiorcami, szkoleń z zakresu planowania biznesu oraz cykliczności prowadzonych seminariów na temat przedsiębiorczości.

Podsumowanie

Zaprezentowane w artykule wyniki badań będzie można wkrótce odnieść do międzynarodowego badania przedsiębiorczości GUESSS, w którego kolejnej edycji, przeprowadzonej w okresie październik – listopad 2013 roku, uczestniczyła również Politechnika Częstochowska. Projekt GUESSS został zainicjowany w 2003 roku przez Szwajcarski Instytut Badań Small Business and Entrepreneurship na Uniwersytecie w St. Gallen. Początkowo dotyczył zidentyfikowania aspiracji zawodowych studentów w Szwajcarii, a rok później również w Niemczech. W 2006 roku w projekcie wzięło udział 14 krajów, a w 2011 roku już 26, wśród 93 265 studentów z 489 uczelni [Sieger i in., 2011, s. 5]. Politechnika Częstochowska, dołączając do projektu, ma możliwość porównania swojej oferty rozwoju postaw przedsiębiorczych, a także poznania potencjału pracowników naukowych i studentów na tle innych ośrodków naukowych.

Zaprezentowane badania stanowią zaledwie wstęp do prac, których celem jest diagnoza stanu przedsiębiorczości akademickiej Politechniki Częstochowskiej. Dlatego badania środowiska akademickiego Politechniki Częstochowskiej będą kontynuowane w szerszym zakresie, by nie tylko zdiagnozować postawy przedsiębiorcze wśród studentów, ale również wśród pracowników. Kolejnym krokiem będzie zidentyfikowanie warunków sprzyjających i barier rozwoju przedsiębiorczości akademickiej w regionie częstochowskim. Dzięki temu możliwa będzie ocena istniejącego systemu współpracy i wymiany informacji między sferą nauki i biznesu w regionie częstochowskim na tle istniejących rozwiązań w innych częściach kraju i Europy.

Diagnoza potencjału Uczelni jest bardzo ważna przede wszystkim dlatego, że pozwoli ocenić, czy Politechnika Częstochowska obok edukacji i badań naukowych wzmacnia również postawy przedsiębiorcze. To ważna misja, szczególnie w regionie, który niestety charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem bezrobocia, szczególnie na tle województwa śląskiego. Niepokojący jest również obserwowany w ostatnich latach wzrost udziału

osób z wyższym wykształceniem w grupie bezrobotnych [Ślusarczyk, Herbuś, 2011, s. 226]. Choć zarówno Uczelnia, jak i przedsiębiorcy oraz instytucje publiczne deklarują chęć współpracy, to jednak jest widoczny jej brak w regionie częstochowskim. Być może problemem jest niewystarczający poziom intraprzedsieborczości, co przekłada się na małą aktywność ze strony wszystkich organizacji. Być może problemem jest aparat administracyjny Uczelni, który zniechęca zarówno pracowników, jak i przedsiębiorców do zacieśniania współpracy. Wymienione powody uzasadniają konieczność kontynuacji badań w zakresie przedsiębiorczości akademickiej, by zidentyfikować problemy oraz przesłanki dla współpracy nauki i biznesu dla rozwoju regionu.

dr inż. Katarzyna Brendzel-Skowera
Politechnika Częstochowska
Wydział Zarządzania
e-mail: kbren@interia.pl

Bibliografia

- [1] AUTIO E., *New Technology-Based Firms in Innovation Networks*, [w:] JONES-EVANS D., KLOFSTEN M. (red.), *Technology, Innovation and Enterprise – The European Experience*, MacMillan, London 1997.
- [2] BALCERAK A., *Przedsiębiorczość i postawa przedsiębiorcza*, [w:] SKONIECZNY J. (red.) *Kształtowanie zachowań innowacyjnych, przedsiębiorczych i twórczych w edukacji inżyniera*, Politechnika Wrocławska, Wrocław 2011.
- [3] GIERZIEWSKA G., ROMANOWSKA M., *Analiza strategiczna przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa 1997.
- [4] *Innowacyjna przedsiębiorczość akademicka – światowe doświadczenia*, PARP, Warszawa 2005.
- [5] KLIMCZUK-KOCHAŃSKA M., *Bariery rozwoju przedsiębiorczości akademickiej na przykładzie podlaskich uczelni*, „Ekonomia. Węzły gordyjskie rozwoju Polski Wschodniej”, Zeszyty Naukowe WSEI, Lublin 2011, Nr 3(1/2011).
- [6] MATUSIAK K.B., *Budowa powiązań nauki z biznesem w gospodarce opartej na wiedzy. Rola i miejsce uniwersytetu w procesach innowacyjnych*, SGH, Warszawa 2010.
- [7] MATUSIAK K.B. (red.), *Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*, PARP, Warszawa 2011.
- [8] PLAWGO B., *Przedsiębiorczość akademicka – stan, bariery i przesłanki rozwoju*, PWSiP, Łomża 2011.
- [9] POSZEWIECKI A., *Strategie i narzędzia współpracy jednostek naukowych z biznesem*, [w:] BĄK M., KULAWCZUK P. (red.), *Przedsiębiorczy uniwersytet. Praktyczna użyteczność badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych. Projektowanie i prowadzenie badań naukowych we współpracy z gospodarką*, IBnDiPP, Warszawa 2009.
- [10] *Przedsiębiorczość akademicka. Raport z badania*, pr. zb., PARP, Warszawa 2009.
- [11] *Raport z badań nad identyfikacją barier wewnętrznych i zewnętrznych ograniczających przedsiębiorczość akademicką*, Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii, Warszawa 2010.
- [12] SIEGER P., FUEGLISTALLER U., ZELLUEGER T., *Entrepreneurial Intentions and Activities of Students across the World. International Report of the Global University Entrepreneurial Spirit Students' Survey Project (GUESSS 2011)*, http://www.guesssurvey.org/e_publication_int.html, data dostępu 28.11.2013 r.
- [13] SZARA K., PIERŚCIENIAK A., *Przedsiębiorczość akademicka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2011.
- [14] ŚLUSARCZYK B., HERBUŚ A., *University Education Level and the Unemployment in the Silesian Voivodeship and the City of Częstochowa*, „Polish Journal of Management Studies” 2011, Vol. 4.
- [15] TAMOWICZ P., *Przedsiębiorczość akademicka. Spółki spin-off w Polsce*, PARP, Warszawa 2006.

Entrepreneurial Potential of the University on the Example of Częstochowa University of Technology

Summary

The paper focuses on the validity of defining academic entrepreneurship in a broader sense. This means that academic entrepreneurship refers not only to the creation of spin-outs/spin-offs but also the activities supporting the cooperation between science and economy. The concept of academic entrepreneurship ought to be understood as the entrepreneurship of the university itself and the potential of its employees and students. However, the question arises whether and to what extent the academic world is characterized by the entrepreneurial mindset? The aim of the paper is the assessment of entrepreneurial attitudes of the students of Częstochowa University of Technology. The research was conducted among the group of 201 students in the period of October 2010 – February 2013. The research results indicate that the vast majority of the respondents consider themselves as entrepreneurial people. Being entrepreneurial, however, is not synonymous with being an entrepreneur. The following were indicated as the personal traits characterizing the entrepreneurial mindset: responsibility for decisions, willingness to take risk, creativity, independence, ability to cope with stress, capability to apply knowledge. The offer of the University to strengthen entrepreneurial attitudes of the academic community was assessed positively but there were also indicated the possibilities of improving it. The presented research results allow for the limited characteristics of the academic world. Therefore, the research on the academia of Częstochowa University of Technology will be continued in a broader sense to, finally, make the assessment of the system of the cooperation between science and business in the region.

Keywords

entrepreneurship, academic entrepreneurship, entrepreneurship index, university of the third generation